

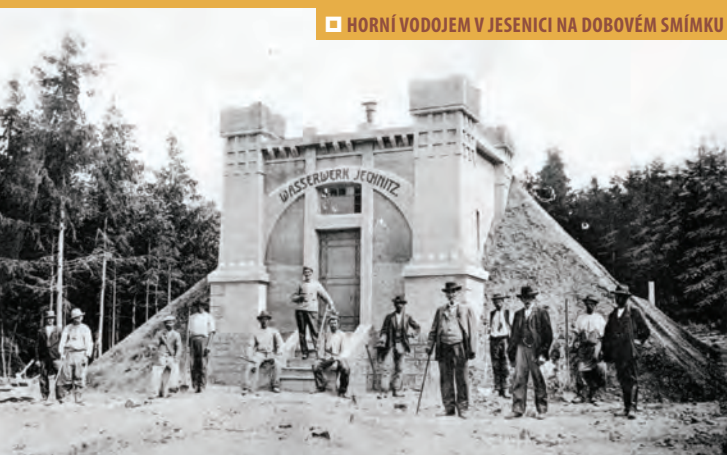
Zná je málokdo a turistické trasy k nim většinou nevedou. Přesto patří na první místa mezi místními pamětihodnostmi. Jsou to symboly bývalé prosperity kraje, jehož centrem bylo od nepaměti město Jesenice. Symbolizují zdejší rozvinutý hospodářský, náboženský a folklórní život nebo se jedná o ukázkové příklady tradiční místní architektury. Tyto zapomenuté poklady si prošly různými osudy, jedno je však spojuje – ilustrují dobu před rokem 1945, kdy většinu obyvatel zdejšího kraje tvořili Němci.

□ NÁMĚSTÍ V JESENICI NA DOBOVÉM SNÍMKU - UPROSTŘED HOTEL KIRTSCHL (POZDĚJI DOMOV PRO OPUŠTĚNÉ DĚTI MODRÁ HVĚZDA) V POPŘEDÍ SLOUP NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE Z KRTSKÉ ŽULY.

□ BOHATÁ CHMELÁŘSKÁ OBEC VRBICE NA DOBOVÉ FOTOGRAFII. Z 227 NĚMECKÝCH OBYVATEL OBCE JICH BYLO V LETECH 1945-1946 ODSUNUTO 201.

□ HORNÍ VODOJEM V JESENICI NA DOBOVÉM SNÍMKU

Tento prospekt vznikl v rámci realizace projektu spolupráce Rakovnicko o. p. s. a Posázaví o. p. s. „Společné osudy.“ Prospekt vydala Rakovnicko o. p. s. v roce 2011. Rakovnicko o. p. s., Husovo náměstí 255, 269 01 Rakovník.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí.

ZAPOMENUTÉ POKLADY

ZAPOMENUTÉ POKLADY

Polohu všech uvedených míst najdete v každé dobré turistické mapě. Přesto pro jistotu uvádíme u míst, kde je to zapotřebí, alespoň základní orientační údaje, které vám pomohou tyto zapomenuté poklady zdejšího kraje nalézt.

▣ **VRBICE.** Vesnice navržená k památkové ochraně jako příklad typického chmelařského sídla severozápadních Čech. Navzdory svým mimořádným památkovým hodnotám Vrbice chátrá, z některých výstavných statků už jsou pouhé ruiny. Okolí Vrbice je významnou archeologickou lokalitou s pravěkými nálezy.

▣ **LOM BEDLNO.** Charakteristickým průmyslovým odvětvím na přelomu 19. a 20. století bylo na Jesenicku kamenictví. Žula z místních lomů byla použita mimo jiné při stavbě dnešního mostu Legií v Praze nebo monumentálního pomníku císařovny Marie Terezie ve Vídni. Zaniklé kamenolomy jsou roztroušené po celém Jesenicku, ten nejpůsobivější s dvanáct metrů vysokou skalní stěnou najdete nedaleko Bedlna. Další lomy objevíte u Krt nebo u Sosně. Lom Bedlno najdete v hájku vpravo při silnici do Bedlna (odbočka vpravo hned na začátku hájku; cesta vede až k lomu). Krtské lomy (dnes Přírodní památka Krtské skály), najdete v lese jižně od Krt, územím prochází modrá turistická trasa. Lom Sosně je na Obecním vrchu v sousedství Božího kamene.

▣ **MODRÝ KŘÍŽ V JESENICI.** Nevýrazná budova uzavírající východní stranu náměstí Míru v Jesenici byla původně formanskou hospodou, později hotelem a mezi světovými válkami sloužila jako Domov pro opuštěné děti. Domov založil evangelický farář Walther Reinhart a střechu nad hlavou tu mohlo najít až šedesát dětí. V letech 1945–1946 byl v Modrém kříži sběrný tábor pro Němce určené k odsunu. V současnosti jsou v budově byty.

▣ **SECESNÍ VODÁRNY V JESENICI.** Především zásluhou neúnavného starosty Franze Fassla se v městě Jesenici podařilo na přelomu 19. a 20. století uskutečnit několik velkých pokrokových projektů – železniční spojení v podobě lokální tratě Rakovník–Bečov (1897), novou školní budovu v sousedství kostela (1904) a nový vodovod (1906). Součástí vodovodu byly i dva secesní vodojemy. Oba vodojemy jsou dodnes v provozu. Vodárny najdete jihovýchodně od Jesenice v Černém lese nad rybníkem Horní Fikač. Nejlepší přístup je od Velkého rybníka po cestě přes kemp V Jahodovém lese. Dolní vodojem je hned u cesty, horní cca o 200 m výš ve svahu.

▣ **TRPASLIČÍ DÍRA.** Opuštěná odvodňovací štolka dávno zaniklého stříbrného dolu u Klečetné ožila v místních pověstech jako domov trpaslíků. Jejich oblíbenou pochoutkou byl čerstvý chleba, který získávali výměnou za různé drobné služby od lidí v Klečetné. Pověsti z Jesenicka shromáždil v roce 1902 ve své vlastivědě Podbořanska Der politische Bezirk Podersam učitel Wenzel Rott. Častým námětem místních pověstí jsou podivně tvarované kameny s sčervíkačijícími názvy – Boží kámen u Sosně, Čertův kámen u Krt nebo kámen sv. Huberta u zámku Svatý Hubert. Trpasličí díru najdete v údolí bezejmenného potoka západně od Klečetné. Přístup je z horní strany návsí po cestě kolem čp. 10; na rozcestí 100 m za vsí doleva přes potok, po cca 500 metrech jste na místě. Boží kámen najdete na Obecním vrchu cca 1 km západně od Sosně (přístup z jihovýchodního konce návsí po cestě proti rekreačnímu středisku), Čertův kámen leží v lese za Krtským hřbitovem, kámen sv. Huberta cca 250 m od zámku Svatý Hubert při modré turistické trase směr Smrk.

▣ **KAPLIČKA PANNY MARIE ALTÖTTINGENSKÉ.** Nenápadná barokní kaplička na konci kaštanové aleje u dvora Plaveč byla v minulosti nejvýznamnějším poutním místem zdejšího kraje. Své neobvyklé zasvěcení získala podle patronky jednoho z nejslavnějších mariánských poutních míst Evropy – bavorského města Altötting, kam každoročně zavítá přes milion poutníků. Kapličku u Plaveč dnes navštíví málokdo. Kapličku najdete cca 300 metrů východně od dvora Plaveč ukrytou pod korunou mohutné lípy.

▣ **OTĚVĚKY.** Dům č. 020 na severní straně návsí v Otěvěkách představuje historický typ domu, s nímž se v Německu setkáte běžně, avšak na Jesenicku představuje i mezi zdejší tradiční architekturou naprostou výjimku. Působivý patrový dům z cementových cihel zvlášť vyniká v kontrastu se sousedním domem, reprezentujícím novější zástavbu obce. Při toulkách za tradiční zástavbou zdejšího kraje si všimněte i charakteristických architektonických detailů, které se mění od obce k obci – např. paprskovitých štítových větracích okének (Žďár) nebo vyřezávaných štítů (Řeřichy).

▣ **KŘÍŽ „NESN-KREUZ“ (SCHANIGERŮV KŘÍŽ).** Nízký kříž při cestě z Podbořánek k Přírodní rezervaci Rybníčky zhotovený z jednoho kusu kamene označuje místo, kde v červenci 1849 zemřel na zástavu srdce Johann Schaniger z Podbořánek. Podobné kříže, pro které se vžil označení „smírčí“ najdete i na dalších místech Jesenicka, například v Jesenici, Václavech nebo Stebně.

→ TIPY NA DALŠÍ ZAJÍMAVÁ MÍSTA NAJDETE NA WWW.JESENICE-RA.CZ A WWW.KRIVOKLATSKO.CZ.

▣ LOM BEDLNO

▣ OTĚVĚKY - DŮM Č. 020

▣ MODRÝ KŘÍŽ

▣ KAPLIČKA PANNY MARIE ALTÖTTINGENSKÉ

▣ VRBICE

▣ NESN-KREUZ

▣ TRPASLIČÍ DÍRA

▣ DOLNÍ VODÁRNA V JESENICI